

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยที่เสนอไว้ในบทนี้ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร ขั้นตอนในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษามหาบทที่ปฏิบัติจริง และมหาบทที่คาดหวังในการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เขตการศึกษา 9 ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับมหาบทที่ปฏิบัติจริงในการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เขตการศึกษา 9 ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์เกี่ยวกับมหาบทที่คาดหวังในการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เขตการศึกษา 9 ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เขตการศึกษา 9 ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูอาจารย์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากร

ผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายธุรการ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปกครองและฝ่ายบริการ จำนวน 125 คน ใช้เป็นประชากรทั้งหมด โดยไม่สุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ครูอาจารย์ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติการสอนและปฏิบัติหน้าที่สนับสนุนการสอน เลือก
 สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามเกณฑ์
 ของเกรจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างประชากร
 345 คน คิดเป็นร้อยละ 10.30 ของแต่ละโรงเรียน ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนผู้บริหารและครูอาจารย์แต่ละโรงเรียนที่แจกแบบสอบถาม
 ให้อตอบ

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนผู้บริหาร	จำนวนครูอาจารย์	รวม
1	กัลยาณวัตร	5	16	21
2	แก่นนครวิทยาลัย	5	16	21
3	ขอนแก่นวิทยายน	5	20	25
4	นครขอนแก่น	5	15	20
5	ชามแก่นนคร	5	11	16
6	ศรีกระนวนวิทยาคม	5	11	16
7	ชุมแพศึกษา	5	14	19
8	น้ำพองศึกษา	5	11	16
9	บ้านไผ่	5	13	18
10	เมืองพลพิทยาคม	5	10	15
11	ภูเวียงวิทยาคม	5	11	16
12	มัญจาคีรีศึกษา	5	11	16
13	เลยพิทยาคม	5	15	20
14	สกลราชวิทยานุกูล	5	19	24
15	สกลนครพัฒนศึกษา	5	12	17
16	สว่างศึกษา	5	13	18
17	ปทุมเทพวิทยาคาร	5	15	20
18	ทาบอ	5	11	16

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนผู้บริหาร	จำนวนครูอาจารย์	รวม
19	โนนสูงพิทยาคาร	5	10	15
20	ประจักษ์ศิลปาคาร	5	15	20
21	สตรีราชินูทิศ	5	19	24
22	อุดรพิทยานุกูล	5	23	28
23	กุมภวาปี	5	13	18
24	ศรีบุญเรืองวิทยาคาร	5	10	15
25	หนองหารวิทยา	5	11	16
	รวม	125	345	470

ขั้นตอนในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ขั้นที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวความคิด ทฤษฎี จากเอกสาร และผลงานวิจัยเกี่ยวกับบทบาทในการพัฒนาบุคลากร
- ขั้นที่ 2 สร้างเครื่องมือวิจัย และปรับปรุงแก้ไข
- ขั้นที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูล
- ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายและสรุปผลการวิจัย
- ขั้นที่ 5 รายงานผลการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยกรอบแนวความคิดที่กำหนดขึ้นจากการศึกษาแนวทางการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาของ

ของกรมสามัญศึกษา แนวทางการพัฒนาข้าราชการในตำแหน่งต่าง ๆ ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และแนวทางการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาของแคสเท็ทเตอร์ (Castetter) เครื่องมือดังกล่าวได้ผ่านการตรวจและแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์แล้ว แบบสอบถามมี 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check - list) ถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อายุราชการ วุฒิสองสูงทางการศึกษา และตำแหน่งในปัจจุบัน มีจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ถามเกี่ยวกับบทบาทในการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เขตการศึกษา 9 จำนวน 66 ข้อ โดยแบ่งเป็น 10 ด้าน คือ

- 1) การปรุมนิเทศบุคลากรที่บรรจุใหม่ 7 ข้อ
- 2) การศึกษางานไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติงาน 6 ข้อ
- 3) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 7 ข้อ
- 4) การประชุม 6 ข้อ
- 5) การระดมความคิด 6 ข้อ
- 6) การมอบหมายงานพิเศษ 7 ข้อ
- 7) การสนับสนุนให้ศึกษาต่อ 8 ข้อ
- 8) การหมุนเวียนตำแหน่ง 7 ข้อ
- 9) การฝึกอบรมระยะสั้น 6 ข้อ
- 10) การจัดทัศนศึกษาและดูงาน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เขตการศึกษา 9 จำนวน 16 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในเขตการศึกษา 9 จำนวน 25 โรงเรียน โดยส่งทางไปรษณีย์ส่วนหนึ่ง และเดินทางไปส่งด้วยตนเองอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งเริ่มส่งในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2531 และเก็บรวบรวมข้อมูล

จนถึงวันที่ 26 มีนาคม 2531 โดยดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นำเสนอต่อศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 9 เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย

2. ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 9 มีหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เขตการศึกษา 9 จำนวน 25 โรงเรียน โดยผู้วิจัยไปรับหนังสือดังกล่าวด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้ตอบแบบสอบถามทุกฉบับ และได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 470 ฉบับ ได้รับคืน 423 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.00 ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่แจกไปและได้รับคืน

กลุ่มประชากร	แบบสอบถามที่ได้ส่งไป	แบบสอบถามที่ได้รับคืน	คิดเป็นร้อยละ
ผู้บริหาร	125	114	91.00
ครูอาจารย์	345	309	89.00
รวม	470	423	90.00

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โปรแกรมโลตัส (Lotus) 1-2-3 ของศูนย์คอมพิวเตอร์วิทยาลัยครูสกลนคร โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีหาความถี่และค่าร้อยละ โดยเสนอเป็นตารางมีคำบรรยายประกอบ

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวังในการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เขตการศึกษา 9 ตามการบริหารของผู้บริหารและครูอาจารย์ ใช้วิธีหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean หรือ \bar{X}) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) เป็นรายข้อ และหาค่ารวมแต่ละด้าน โดยเสนอเป็นตารางมีคำบรรยายประกอบ

1.3 การวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยตามการบริหารของกลุ่มตัวอย่าง ประชากรทั้ง 2 กลุ่ม กำหนดดังนี้

- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 0.00 - 1.50 หมายความว่า น้อยที่สุดหรือไม่มีเลย
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายความว่า น้อย
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายความว่า มาก
- ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.00 หมายความว่า มากที่สุด

1.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวังของกลุ่มผู้บริหารกับกลุ่มครูอาจารย์ ใช้การทดสอบค่าที (t - test)

1.5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เขตการศึกษา 9 ใช้วิธีหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean หรือ \bar{X}) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) เป็นรายข้อ และหาค่ารวมแต่ละด้าน โดยเสนอเป็นตารางมีคำบรรยายประกอบ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าร้อยละ (ประทง กรณสุต 2517: 40) ใช้เพื่อพิจารณาจำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถาม มีสูตรดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละของรายใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2.2 การคำนวณหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (ประกอบ กรรณสูตร 2517: 48) ใช้สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{\sum f}$$

\bar{x} = ค่าเฉลี่ย
 $\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละรายการ
 $\sum f$ = ผลรวมของความถี่ทั้งหมดของรายการนั้น

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ประกอบ กรรณสูตร 2517: 51) ใช้เพื่อพิจารณาการกระจายของความคิดเห็นของประชากรที่ตอบแบบสอบถามโดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum f (x - \bar{x})^2}{N}}$$

$S.D.$ = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 \bar{x} = ค่าเฉลี่ยของตัวกลางเลขคณิต
 x = นำหนักของระดับการปฏิบัติการพัฒนา
 N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

2.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย (Ferguson 1971: 152) ของประชากรสองกลุ่ม คือกลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มครูอาจารย์ ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

t = ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา
 \bar{x}_1, \bar{x}_2 = แทนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 s_1, s_2 = แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 N_1, N_2 = แทนจำนวนข้อมูลกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2